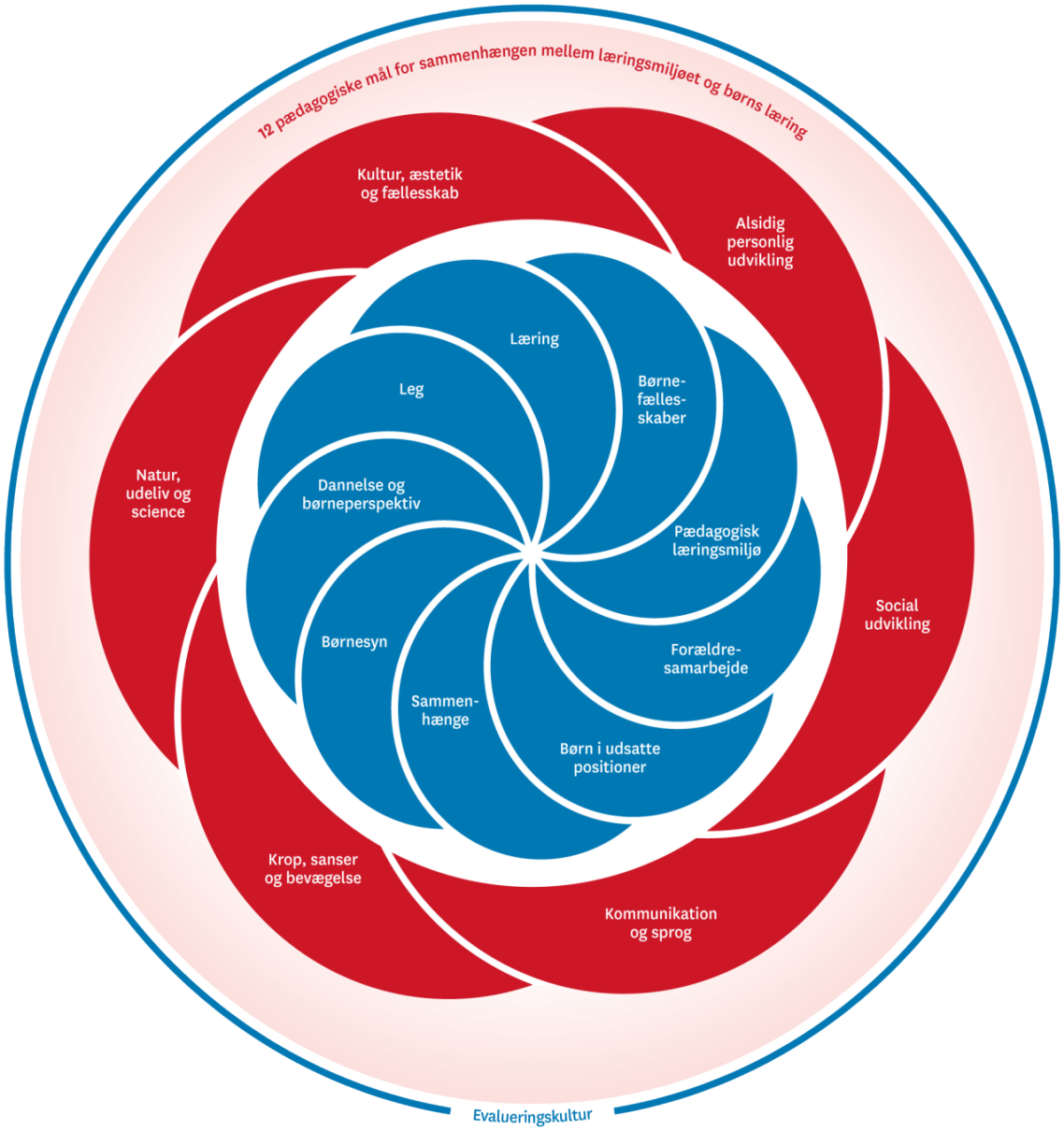
RUDERSDAL KOMMUNE

Pædagogisk læreplan for Dagplejen Rudersdal

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold. Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Dagplejens kerneopgave:

- At tilbyde et trygt, pædagogisk miljø i hjemlige omgivelser (voksne relationer og genkendelighed).

Den enkelte dagplejer har plads til 4 børn i alderen 0-2 år. Måneden efter barnet fylder 3 år skal barnet videre til børnehave.

I den kommunale dagpleje er der ansat 6 dagplejere og 1 pædagog og 1 leder i et pædagogisk udviklings og pasningstilbud. Dagplejerne er bosat i forskellige dele af kommunen.

Dagplejere og pædagog samarbejder og sparrer, i forhold til at skabe rammer og miljø for det enkelte barn i den pågældende børnegruppe. Et integrerende og alderssvarende miljø, baseret på anerkendelse i en genkendelig hverdag, med fokus på læring gennem daglige rutiner.

Pædagogen deltager i formiddags aktiviteter ca. 8 gange årligt, samt ved behov hos den enkelte dagplejer.

Sparringen mellem pædagogen og den enkelte dagplejer omhandler:

1. Arbejdet omkring børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Hvordan arbejder den enkelte dagplejer i forhold til det fælles pædagogiske grundlag?
2. Hvilke af de 6 lærerplanstemaer arbejdes der med, og hvordan kommer de i spil hos det enkelte barn i børnegruppen, med fokus på fælles oplevelsen (fællesskabet).
3. Læringsmiljøet 7-17. Med fokus på hverdagens rutiner, i forhold til det enkelte barn, og den pågældende børnegruppe. Med kendskabet til det enkelte barn, drøfter vi succesoplevelsen, ved at møde det enkelte barn hvor det er (at følge barnets spor).
4. I samarbejde med forældrene, udfyldelse af vurderingsskemaet ”På vej mod de 3 år” og efterfølgende dialogsamtale.

Den enkelte dagplejer med børn, er tilknyttet et børnehus i nærområdet en dag om ugen. Dagplejere og børn er tilknyttet en stue. Børnehuset skal i samarbejde med dagplejeren planlægge en hverdag med børnene, med børnefælleskabet i centrum.

Ved dagplejerens fravær skal børnene afleveres i børnehuset, til en hverdag der for børnene er blevet genkendelig og tryg, på baggrund af det ugentlige besøg med dagplejeren. Det ugentlige samarbejde, kan være et trinbræt til en senere god overgang til opstart i børnehave. Børnene skal blot være indskrevet inden de fylder 2 år, ellers er der ingen garanti for at de får en plads, i det for børnene kendte børnehus.

Pædagogisk læreplan

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- **Børnesyn**. Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv**. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt, som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg**. Legen har en værdi i sig selv, og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring**. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber**. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø**. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde**. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Med fokus på det enkelte barn og barnets trivsel i børnefællesskabet, vil vi udforske vores egen rolle i forhold til, hvordan vi er omkring børnene.

I vores arbejde vil vi fokusere på vores møde med børnene i hverdagen. Dette vil vi gøre ved bevidst at positionere os foran, bagved og ved siden af barnet/børnegruppen.

Med børneperspektivet i fokus, kan vi se hvor der er brug for indblanding, fokus og /eller ro til fordybelse. Ved at ”gå foran” møder vi barnet der hvor barnet er, for igen at tilføre legen ny (inspiration). Eks. fra en dagplejers hverdag: ”Børnene støttes i at skulle bage, jeg viser børnene ingredienserne, hjælper dem med at ælte, og de oplever hvad der sker når melet kommer i”.

Når vi ”går ved siden” af barnet, støtter vi anerkendende barnet, i eksempelvis at udfordrer sig selv på vej op ad en bakke ”bestige bjerge”. På denne måde mærker vi også, hvor barnet har et reelt behov for støtte.

Eks. 1. fra en dagplejers hverdag. ”Jeg laver maler projekt, børnene skal male fisk, og normalt styrer jeg nøje håndvasken bagefter. Male projektet foregår udenfor. Børnene får en stor balje med vand, og får nu lov til selv at vaske hænder - de har forklæder på, og der bliver vasket andet end hænder. Børnene har en fest med vandet. Selve maler projektet har man en forventning til er det primære mål med aktiviteten, men en refleksion bagefter slår fast, at børnene finder baljen med vand næsten endnu mere spændende.”

Eks. 2. fra en dagplejers hverdag: Børnene er i skoven, de bærer på små stof fugle, som de har med hjemmefra, og skal lede efter reder og æg. Jeg følger børnene i deres søgen efter reder og æg, de leder selv efter det helt rigtige sted, så fuglene til sidst kan blive placeret i “rederne”.

Det er vigtigt at møde barnet i succesoplevelsen, for at kunne vurdere, hvor barnet kan udfordres yderligere. Når vi ”går bagved” barnet, er vi iagttagende og følger barnets leg. Med fokus på ikke at forstyrrer den igangværende leg, fantasi og nysgerrighed.

Eks.1 fra en dagplejers hverdag: 3 store børn har fået hver en paraply - store gule voksenparaplyer. Der er kun tre store børn den dag, den lille har fri, så niveauet er lige. Som forsøg får hver af de 3 en stor paraply, jeg holder mig i baggrunden og observerer. Ser og hører, hvad der sker, og hvad de finder ud af. Hvor vil børnene bevæge sig hen i legen, uden min indblanding? Børnene måtte selv bestemme. Kunne de bruge legen motorisk? Ville de gå amok og stikke efter hinanden med paraplyerne, eller? Men børnene finder ud af at gå rundt i haven inde under de kæmpestore paraplyer, sætte sig stille ind under dem og blive helt væk i et gult paraply-univers. Uden konflikt. En anden gang får de igen paraplyerne, det regner, og børnene morer sig kosteligt over oplevelsen af at gå i sikkerhed og tørvejr under paraplyerne, væk fra regnen.

Eks.2 fra en dagplejers hverdag: ”Vi er i skoven. Et barn ser en stor træstamme, der er væltet, barnet søger selv hen mod træstammen, udfordrer selv overflade, struktur og kurver ved at gå

langs med træstammen med den ene hånd på stammen. Han undersøger hvor langt han kan komme langs træstammen, og hvor den ender."

Vi arbejder hele tiden med at være nysgerrige, iagttagende og bevidste om vores indblanding i forhold til barnets udforskning af sine omgivelser.
Det mindre barn er i færd med at udforske, skabe egne erfaringer og læring. Derfor har vi omkring barnet et stort ansvar for, at møde barnet anerkendende og være nysgerrige på, hvor det er barnet er på vej hen og hvad det er barnet ønsker at opnå. På denne måde føler barnet sig mødt og anerkendt. At være barn er en værdi i sig selv.

Eks. fra en dagplejers hverdag: "De to små kommer og går ind i en leg de to store har i gang. Jeg iagttager. De små begynder at fjerne de togskinner, som de store er i gang med at bygge bane af. Jeg viser de små alene op til bordet og viser dem at bygge togbane, derefter lader jeg dem gå tilbage til de store, og nu kan de små hjælpe de store til at udbygge banen. Jeg var ved siden af børnene, og støttede dem til et fællesskab om legen. Det er de små øjeblikke der kan given udvikling og et samspil, så de næste gang lettere kan være i en leg alle 4."

Vores måde at møde børnene har stor betydning for, hvordan børnene møder verdenen. I vores anerkendende tilgang, giver vi børnene de nødvendige redskaber til at mødes, og skabe kontakt i et børnefællesskab.

Omsorg, de sociale spilleregler, dannelse, udforskning og leg, er en del af børnenes læring i deres spejling af omgivelserne. Derfor har vi, som fagligt ansatte, et stort ansvar for, i samarbejde med forældrene, at vise børnene hvordan, ved selv at "gå foran, bagved og ved siden af". På denne måde bliver det implementeret som en del af barnets læring, i forhold til at vokse op som individ i socialt samspil med andre.

Vi har i dagplejen et ønske om et fælles overblik, over den hverdag vi har med børnene. En hverdag bestående af mange rutiner, som de mindre børn finder en tryghed I. Når børnene er trygge ved det forudsigelige, er der for børnene en større ro og overskud til at opleve nyt.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

> Læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samspillet børn og voksne imellem. Overordnet handler de pædagogiske mål om sammenhængen mellem det pædagogiske
>
> Når vi I den ny styrkede pædagogiske lærerplan støder på begrebet Læringsmiljø 7-17, menes der, at børn har ret til læring igennem hele dagen.
> -I de daglige rutiner.
> -I tilrettelagte aktiviteter
> -I børnenes egne initiativer og erfaringer.
> -I børne - og vokseninitieret leg

Vi har i dagplejen arbejdet med at få ord på hvilke rutiner der arbejdes med igennem hele dagen og hvorfor vi vælger netop disse rutiner i forhold til barnets læring.

I planlægningen af det pædagogiske læringsmiljø, skal vi som fagpersoner tage udgangspunkt i:

1. Barnets alder, interesse og behov.
2. Planlægning af alderssvarende læringsmiljøer motorisk, socialt og med fokus på interesse og behov. Vi skal i vores refleksive vurderinger, have fokus på det der virker for det enkelte barn og børnegruppen, for på denne måde at skabe de bedst mulige betingelser i et miljø med dannelse, trivsel, udvikling og læring.
3. At aflæse barnet: hvilket behov har barnet nu. Søger barnet eksempelvis, at sidde for sig selv? Viser barnet interesse for leg med et andet barn mv? Hvor kan vi som fagpersoner støtte barnet i at få de nødvendige rammer og redskaber, som barnet har behov for?
4. At følge barnets spor, ved at få øje på barnets ressourcer og interesse lige nu og her. Lade barnet drives af spontanitet, fantasi, nysgerrighed og indlevelse ved at give den nødvendige plads til dette, uden for mange forstyrrelser og unødvendig indgriben.
5. Være bevidst om egen rolle og ansvar, i forhold til at kunne udfylde og møde barnets behov.
6. Vi har igennem vores videreuddannelse i den ny pædagogiske lærerplan, samt drøftelser til aftenmøder og i den daglige sparring i dagplejehjemmene, italesat hvordan vi i dagplejen skaber de optimale betingelser for børnene, med en lyst og et mentalt overskud til læring.
    a. Hvordan møder jeg barnet? Når barnet græder, bliver frustreret, bliver vred mv? Et godt udgangspunkt er altid at møde barnet med forståelse, for herefter – sammen - at finde en løsning. Griner barnet mød barnet med smil, et grin og anerkendelse for den gode oplevelse (lad det blive vores fælles historie). At spejle sig i barnets følelser med mimik og ord, giver det mindre barn en følelse af forståelse.
    b. Skabe en for barnet forudsigelig hverdag med faste rutiner (se bilag, faste rutiner i hverdagen).
    c. Hvor er det svært at tilgodese barnets behov? Hvorfor, hvad er min fortælling? Eks. barnet der hælder af en kande men spilder mange gange inden han/hun pludselig mestrer denne handling. ”Vand på bordet, et frygtelig griseri ”. Her kan det være svært at møde barnet pga. egne normer. Det er vigtigt hele tiden at have fokus på ”egne normer/ regler” og hvorfor de er opstået. Regler kan være en bremseklods for barnets spontane læring, samt læring med gentagelser.
    d. En observation og nysgerrighed på hvad barnet kan, for på denne måde, at kunne følge barnets spor, og give barnet redskaber til at lære, der hvor barnet har succes (ikke nederlag).
    e. Skabe en tryg og tillidsfuld hverdag. En hverdag, hvor barnet i trygge omgivelser har mod, ro og tillid til at turde eksperimentere, lære og udvikles. En hverdag, hvor barnet bliver set, hørt og taget hånd om.
    f. Være bevidst om egen rolle (god eller dårlig), den smitter og bliver en læring for børnene.
7. Børnene skal have mulighed for at møde de 6 lærerplanstemaer i det pædagogiske læringsmiljø (dette kan kræve forberedelse og efterfølgende evaluering).

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Indkøring - fra hjem til dagpleje
Den gode overgang fra hjem til dagtilbud, handler om at følge barnets rytme /ritualer, i forhold til at imødekomme barnet i den bløde overgang. Det er vigtigt, at hverdagen for barnet opfattes som genkendelig.

Den første dag i dagplejen vil barnet være hos dagplejeren, med mor eller far i en time.

Erfaringer har vist os, at barnet bliver hurtigere træt af alle de nye indtryk. Ved at gå efter en time undgår vi, at forældrene går hjem med et grædende barn, og at der næste dag igennem barnets sanser, er vakt en ubevidst følelse af ubehag.

De følgende dage ugen ud, foregår indkøring i forhold til barnets tillidsfølelse, og kommunikationen forældre og dagplejer i mellem.

Om onsdagen, på dagplejernes og børnenes dag i børnehuset, deltager forældrene en time sammen med barnet, hvorefter forældre og barn tager hjem. Dagplejeren har denne dag et ansvar for en rundvisning og præsentation af husets personale.

Indkøring i dagplejen tager ca. en uge. For barnets skyld er det vigtigt, ikke at trække forløbet ud.

Forældrene skal støttes i at få sagt farvel, så barnet ikke påvirkes i forhold til forældrenes usikkerhed overfor den omvæltning det forståeligt er, at skulle slippe efter et langt tilknytningsforløb sammen.

Forældresamarbejdet
Forældre og dagpleje har et gensidigt ansvar for at samarbejde omkring det enkelte barns læring.

At italesætte, hvordan vi sammen kan samarbejde omkring barnet, i forhold til barnets trivsel, dannelse, udvikling og læring.

Her er det vigtigt, sammen, at sætte ord på barnets følelser og behov.

Dagplejeren har i samarbejde med forældrene, ansvaret for at understøtte barnets læring. Hvordan kan vi sammen bidrage til barnets/børnegruppens udvikling, og italesætte barnets kunnen? Dagplejeren har ansvar for, at formidle barnets daglige udvikling, ved at give forældrene eksempler fra hverdagen. Eks. at barnet nu selv kan kravle op på trip/trap stolen.

Dagplejeren spørger ind til hvordan forældrene håndterer forskellige episoder, tiltag mv. hjemme. På denne måde kan dagplejeren lægge op til at drøfte gensidige forventninger, for sammen med forældrene, at skabe et, for barnet, genkendeligt miljø.

Alle forældre er forskellige. Derfor er det nødvendigt at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet, således at forældresamarbejdet bliver differentieret og baseret på dagplejens traditioner, ønsker, samt den enkelte families behov.

Dagpleje og forældre italesætter gensidige forventninger og behov, allerede ved det første møde, inden barnet starter i dagplejen, dette sker ved ”kontaktmødet”.

Forældrene skal være orienteret om deres barn samt børnefællesskabet i dagplejehjemmet.

Hjernen og hjertet (På vej mod de 3 år) er et vurderingsskema, der udfyldes af dagplejer og pædagog, samt af forældrene uafhængigt af hinanden. Skemaet er udarbejdet i forhold til den styrkede lærerplan. Ved et efterfølgende dialogmøde, drøftes barnets udvikling ud fra vurderingsskemaet. Dialogmødet vil omhandle de besvarelser, der ikke matcher hinanden. Dette for at give et nuanceret indblik i, hvad barnet kan hjemme og i dagplejen.

Skal barnet starte i det børnehus, hvor barnet sammen med dagplejeren kommer en gang ugentligt, vil vi inden dialogmødet foreslå familien at invitere en repræsentant fra børnehuset med.

I vores samarbejde med forældrene, lægger vi vægt på den gode kommunikation. Vi indbyder meget tidligt forældrene til at stille tvivlsspørgsmål, når de i hverdagen undres over en bestemt episode.

Forældrene kender deres børn bedst, og derfor er det vigtigt, altid at inddrage forældrene i forhold til iagttagelser omkring deres børn i dagplejeregi. Ser forældrene det samme som os?

At vi hele tiden arbejder ud fra et fælles fokus.

At dagplejerne i det daglige tager ansvar for videregivelse af det der arbejdes med i dagplejen, både i forhold til det enkelte barn og børnefællesskabet.

Faglig videreformidling, i forhold til den ny styrkede lærerplan, og vores arbejde omkring denne.

At lade forældrene vide om deres barns dag, hvilke udfordringer, glæder, læring mv. har dagen budt på.

Forældrenes følelse af, at have været til stede som ”fluen på væggen”.

I tæt samarbejde med forældrebestyrelsen, orienterer vi omkring forsatte nye tiltag, som føres til referat, som information til alle forældre med børn i dagplejen.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for, og involverer børn i udsatte positioner, således at børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn er en værdi i sig selv. I vores møde med børnene og deres familier, vil vi opleve at børnene, ud fra forskellig kultur og opvækstbetingelser, agerer forskelligt i forhold til de udfordringer de mødes med i hverdagen. Udover barnets fysiske og psykiske tilstand, kan barnet være udfordret af det vi ikke altid kan se, som eksempelvis forandringer hjemme, institutionsskift, samt det at finde ud af at være en del af en gruppe. Vores opgave er, at være nysgerrig på barnet, barnets reaktioner, eller mangel på samme. Vi møder barnet med forståelse i oplevelsen, frustrationen, glæden mv.

I dagplejen arbejder vi bevidst med at sætte ord på oplevelsen og barnets følelse. Vi vurderer barnets signaler, for herefter at anerkende dets følelser. Vi skal være nysgerrige og anerkendende på barnets reaktioner, også selvom de for os umiddelbart kan virke uhensigtsmæssige. I vores tilgang til børnene, skal vi tage højde for alder og barnets møde med verdenen. Dette gælder også udfordringer som for barnet kan være nye. I vores nysgerrige tilgang, får vi skabt den nødvendige tillid til barnet, og hermed også muligheden for at fremme barnets udvikling, trivsel, dannelse og læring.

I samarbejde med forældrene skal vi drøfte barnets udfordring.

Ser forældrene det samme hjemme? Hvordan gør forældrene hjemme? mv.

Altid være opmærksom på at give forældrene en fortælling på, hvorfor det har været en ”god” eller lidt ”svær” dag. På denne måde kan familie og dagpleje arbejde hen imod, at få en større forståelse af barnet.

Ved tvivlsspørgsmål vil dagplejen i samarbejde med hjemmet, henvise og indstille til en fagperson der kan give os de nødvendige redskaber og viden om den eventuelle udfordring.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi samarbejder med 3 forskellige plejehjem i henholdsvis Nærum, Holte og Birkerød.

En rytmik pædagog fra hvert plejehjem har planlagt et forløb med fokus på gentagelsen i aktiviteten. Et forløb tilpasset målgrupperne børnene og de ældre. Musikinstrumenter, bolde, rasle æg mv. indgår som en del af aktiviteten bag sangen.

Formål: Børn og ældre kan via musik og leg som et fælles tredje profitere af musikkens struktur, rytme, genkendelighed, mulighed for kreative udtryk, glæde, livfuldhed og samspil.

- Fremme kontakt og kommunikation mellem dagplejebørn og beboere
- Skabe aktivitet og glæde
- Stimulere sanser samt vedligeholde grov- og finmotorik
- Vedligeholde sociale og følelsesmæssige funktioner
- Stimulere minder og selvværd

Indhold: Musiske aktiviteter og lege, som tilgodeser både børnenes og de ældres behov og funktionsniveau. F.eks. vælges nogle sange/bevægelseslege som de ældre kender, og som samtidig er alderssvarende for børnene. Der bruges også sange/aktiviteter som de ældre ikke kender. Materialet tilpasses så begge grupper kan være deltagende.

Aktiviteten er struktureret så der opbygges genkendelighed og tryghed. Intensiteten i musikken/legene varieres, der kan både være høj intensitet og helt stille musik.
I nogle af aktiviteterne er de enkelte deltagere på skift i centrum (f.eks. ”navnesang”).

Børnenes læring er her bl.a.:

- Gensidig omsorg og opmærksomhed, på tværs af generationer.
- Fællesoplevelsen. I starten kan det være lidt svært, at finde ud af hvad vi skal, til pludselig at kunne mødes I det genkendelige.
- Forskelligheden i forhold til alder, og følelsen af at hjælpe hvor der er et behov.
- Læring i forhold til 5 af de 6 lærerplaner, hvor kompetencerne Alsidig personlig udvikling, Social udvikling, Kommunikation og sprog, Krop, sanser og bevægelse samt Kultur, æstetik og fælleskab alle kommer i spil.

Samarbejde med Sally ”Naturformidler” i Bistrup Hus.

Sally er ansat som Naturformidler for Område Hestkøb. Vi har planlagt forløb over hele året. I hver gruppe er der 3 dagplejere med hver 4 børn, der mødes i skoven 3 gange i løbet af foråret. Dette, for at gøre børnene trygge og mere opmærksomme fra hver gang (3 gange ialt). Vi har 5 hold afsted X 3.

I foråret 2020 vil det handle om små fugle og deres æg.

I Efteråret 2020 planlægges lignende forløb af 3 gange.

Børnenes læring:

- At børnene på eget initiativ og nysgerrighed går på opdagelse i naturen, dagplejerne følger op, med udgangspunkt i barnets interesse (Barnets spor). Eks. ormen på jorden. Hvor bor den, skal vi prøve at grave mm. ***Natur, udeliv og science***
- Måske vi laver et pindsvin af en klump ler og små pinde. ***Kultur, æstetik og fællesskab.***
- Fællesoplevelsen. De blikke der udveksles mellem børnene, betyder meget for måden de finder hinanden i deres sociale udvikling. ***Social udvikling***
- At turde noget der pludselig ikke virker fremmet mere, som at undersøge skovbunden. ***Alsidig personlig udvikling.***
- -Læring om miljø (aldersvarende). Eks. vi må ikke smide vores madpapir i skoven. ***Natur, udeliv og science.***
- -Det anderledes og ujævne terræn, bakker, våde og glatte jord, græs mv. ***Krop sanser og bevægelse.***
- Ligge ord på aktiviteten dagene efter, hjemme under måltidet. ***Kommunikation og sprog og Social udvikling.***

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

At rammesætte små læringsmiljøer med udgangspunkt i børnegruppen/det enkelte barns alder, interesse og behov.

Eks. stille bilerne op på række med en garage, eller dække et dukkebord med bamser og dukker omkring bordet.

Er der stemning for motorisk udfoldelse, kan man sammen med børnene bygge en bane hjemme i dagplejehjemmet, eller ude hvor børnene møder forskellige forhindringer. Kravle under, gå på line, hoppe i ringe mv. gerne på bare tær, så børnene kan mærke underlaget.

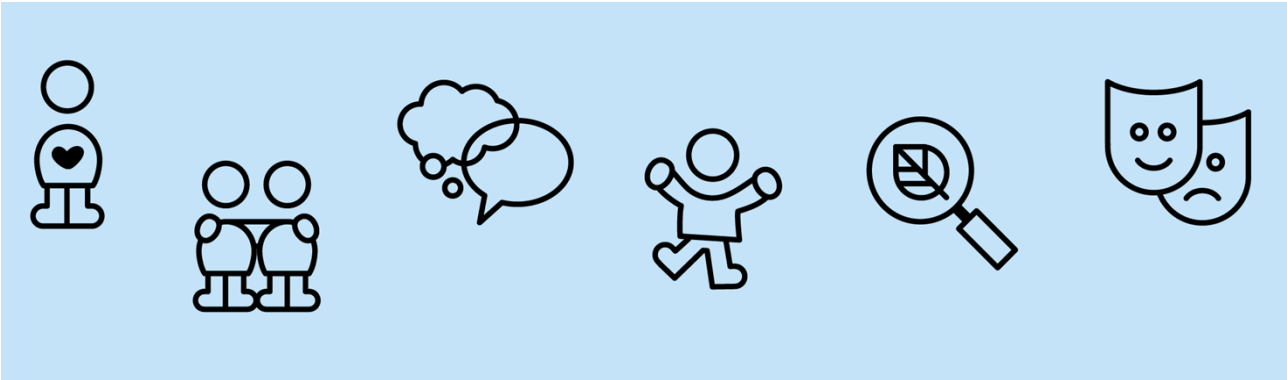
Det er vigtigt med fokus på børnegruppen, og på at inkluderer børnene, også de hvor det kræver flere gentagelser.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Når vi tør, så vokser vi. For at turde, skal vi opbygge en tillid til vores omgivelser. For at opbygge tillid, skal vi mødes med anerkendelse, omsorg, tryghed, og troen på at være en værdi i sig selv.

Når vi møder børnene, skal vi mærke og se børnene, i forhold til der hvor de er. Når vi møder børnene i forhold til glæde, vrede, trøst, leg mv., regulerer vi os i forhold til barnets følelser, og sikrer os, at barnet føler sig mødt.

Når barnet får gode erfaringer med at blive mødt i sine følelser, får barnet følelsen af at blive forstået og anerkendt. Denne erfaring er med til at forme barnet til at blive et nysgerrigt lille menneske, med lysten til at eksperimentere og orientere sig mod ny læring.

Børnene spejler sig i deres omgivelser, og udviser handling ud fra det de ser og er en del af. Derfor arbejder vi bevidst med, hvordan vi er som rollemodeller i vores arbejde.

I vores arbejde med at give barnet redskaber til at udvise omsorg, og kendskab til de sociale spilleregler, er vi bevidste om at positionere os. Dette vil vi gøre ved at gå foran, (vejviser) ved siden af, (støtte op om) bagved, (at lade børnene tage initiativ og vise deres kunnen).

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Vores oplevelse er, at det sociale samvær udspiller sig, når børnene er trygge i en forudsigelig hverdag. Når børnene kender rutinen, og ved hvad der kommer, er de mere åbne og imødekommende i forhold til deres omgivelser, og hermed også i deres sociale udvikling. Børnene møder hinanden i den trygge aktivitet. De ser hinanden, og i deres visuelle møde, opstår en spontan glæde som afløses af aktivitet. Det kan være at løbe rundt sammen, synge la.la.la imens hovedet gynger fra side til side mv. Den gode fælles oplevelse, giver en følelse af at være del af et fællesskab. Fællesskabet udvikles, og nye sociale spilleregler tilegnes (empati og relationer). Derfor er det vigtigt, at de mindre børn til hverdag har en forudsigelighed igennem de daglige rutiner, planlagte aktiviteter, samt trygge og genkendelige omgivelser. Dette giver overskud til selv at turde undersøge, og finde nye former for leg.

Når de mindre børn skal finde hinanden i fællesskabet, har de brug for støtte til at lære de sociale spilleregler. Som den gode rollemodel støtter dagplejeren, ved at sætte ord på følelsen, samt vise dem, hvordan ved selv at agerer i forhold til situationen. Eks. ”Hov, den havde Edith, den vil du gerne have. Skal vi finde en anden til dig Anne?”. Børnene lærer ud fra de løsningsmodeller vi viser dem. Måske Edith vælger, at give Anne legetøjet. Så er det også fint. Det er vigtigt at italesætte dette anerkendende. ”Det var sødt af dig at give det til Anne, skal vi se hvad vi kan finde til dig Edith?”. Når vores italesættelse og kropssprog hører sammen, bliver vi tydeligere over for børnene, som herefter opleves som mere trygge.
I vores bevidsthed om det enkelte barns kunnen, har vi redskaber til at planlægge det fælles sociale læringsmiljø. For barnet der har svært ved at tilgå fællesskabet, støtter dagplejeren op ved, i legen, at tage udgangspunkt i barnets kompetence. Er barnet god til at hoppe ned fra en genstand, kan det blive inkluderet som en del af legen. På denne måde kan barnet vise hvad han/hun mestrer, og få en større selvtillid, som igen afstedkommer et større selvværd. Samtidig kan det blive en platform, til at skabe kontakt til den øvrige børnegruppe.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

I vores daglige praksis, er vi bevidste om at italesætte hverdagens rutiner, oplevelser og følelser, og sætte ord på det som barnet viser os, ved at gestikulere og pege.
Eks. fra en dagplejers hverdag: To store drenge med et rigtig godt verbalt sprog, bruger ikke sproget i kommunikation med børn der vil dem noget, men skubber eller slår ud efter dem. Dagplejeren prøver at give dem redskaber til at sige fra verbalt, eller med tegn.

Når barnet skal til at lære sprog, er det vigtigt med gentagelser. Vi siger ofte den samme ting igen og igen. Barnet viser det ved at pege og vi sætter ord på.

Barnet, som skal til at forme sin mund i forhold til ordlyden, har lettest ved at lære lyde som eks. dyrelyde (som er et godt sted at starte).

Vi er bevidste om ikke at skole børnene, ved at de skal prøve at vise hvad de kan for andre. Det kan være forbundet med generthed, usikkerhed el.lign., og afstedkomme at barnet trækker sig. I stedet er det vigtigt også her, at følge barnets spor.

Eks. fra en dagplejers hverdag: På en tur i ladcyklen fortæller en dreng, der ikke har et verbalt sprog endnu, højt og meget med lyde om det de kommer forbi. Der bruges mange fagter, og han er virkelig optaget af det han ser undervejs. Det er tydeligt at han fortæller på sit eget sprog hvad det er han oplever.

Når barnet prøver at sige eks. bil med ordlyden ” IL” så undgår vi at rette, men gentager ordet med et ja foran ”Ja det er en bil”. Barnet øver sig, og skal have kredit og anerkendelse for dette.

Hvornår kravler vi over, og hvornår kravler vi under, disse begreber kan være svære at se forskel på, med mindre man i aktiviteten får gentaget dem igen og igen.

Legen ”1, 2, 3 nu”. Så hopper/løber vi. Den leg er sjov, og er som regel en leg som vi leger igen og igen.

Bevægelse og aktivering af børns sanser, er en vigtig faktor i forhold til barnets sproglige indlæring. Derfor kan vi styrke børns sprogudvikling, ved at lære dem at bruge kropssprog, ved selv at gøre brug af mimik og gestik, når vi kommunikerer med børnene. Kan børnene afkode mimik og gestik, får de lettere ved at lære ordene, da bevægelserne kobles på de nye ord. Dette stimulerer generelt sproglæringen. Derfor styrker sanglege med bevægelse også de mindre børns sprog. I sangen sætter børn ord på det de gør, sammen med bevægelsen som eksempel sangen, Jeg gik mig over sø og land, ”Jeg har hjemme i trampeland” mv.

Når vi synger de samme sange, laver rim og remser, og læser de samme historier, dvs. hører de samme ord igen og igen, styrkes barnets sproglige indlæring.

Eks. fra en dagplejers hverdag: 4 små helt nye børn, hvor kun et af børnene kan gå.

Samling bliver holdt omkring bordet lidt i 9. Børnene kommer op at sidde her, da det ellers vil være svært at holde en samling, fordi børnene vil kravle i hver sin retning. Hver dag bliver der sunget den samme sang, hvor alle børnene bliver nævnt. "Vi siger goddag" børnene kender også sangen fra samarbejdet med plejehjemmet. Det skaber ro og en genkendelig rutine. Alle børn er en del af et fællesskab og børnene oplever tryghed og ro.

I leg, uden et for stort fokus på sproget, er det nemmere at tilegne sig et sprog. Det kan være bilen der siger brumm… Dukken der siger vræææ når den er sulten. Det er vigtigt at se barnet der hvor barnet er, så vi i en vokseninitieret leg kan planlægge i forhold til barnets behov.

Eks. fra en dagplejers hverdag: Temaet, "Jeg leger butik". Børnene kigger i bøger med små papfigurer af madvarer og synger sangen, "hvad vil du købe, hvad vil du købe i min butik." Dagplejer sætter ord på og børnene skal kæde papfigurerne sammen med billederne i bogen. Sprog, kommunikation og opmærksomhed er i fokus.

Efterfølgende gik dagplejer i butik og handlede med børnene. Børnene fik en konkret papfigur i hånden og skulle selv finde den konkrete madvare i butikken. Inden Corona gik børnene med hver deres indkøbsvogn, nu går de med en fælles kurv, som de trækker sammen. Børnene vil gerne putte legetøj i kurven, men de lærer, at de skal finde den ting, de har i hånden. Der er en dialog mellem dagplejer og børnene, om det de finder i butikken. Hos dagplejer bliver der leget butik. Dagplejer starter legen op, hun inspirerer og deltager i legen, sætter ord på og efterhånden trækker hun sig mere i baggrunden af børnenes leg, når hun fornemmer at børnene selv mestrer legen, samspillet og dialogen.

Som dagene går, stiller dagplejeren blot de forskellige konkreter til rådighed, og børnene tager selv initiativ til at lege legen, uden dagplejerens umiddelbare indblanding.

Det er nu blevet børnenes leg, som de selv videreudvikler på. Et barn siger til et andet barn, "Hvad skal du købe?" Det andet barn, "Mælk eller is", det tredje barn registrerer dialogen og gentager "is." Dialog opstår børnene imellem, "Min mor skal købe kakaomælk, et andet barn "ad jeg kan ikke lide kakao, jeg kan lide juice." Fokus på at børnene er aktive selv. Der er et formål med at børnene er med ude at handle, som er større end blot at få handlet. Børnene er deltagende og har en betydning. Det bliver en positiv oplevelse for barnet at være med i et supermarked, plus de lærer, hvor madvarerne kommer fra.

Vi er i vores praksis bevidste om at lade børnene tage initiativ til snak, ved at barnet eksempelvis peger. På denne måde kan vi støtte barnet i den kommunikation, hvor barnet viser interesse. Vi har i undervisningsøjemed fået en større forståelse for, at afvente barnets svar, også selvom der ofte kan gå flere sekunder.

Eksempel fra en dagplejers hverdag: En dreng er meget optaget af dyr, og under frokosten fortæller han livligt om dyr. Drengen er meget fantasifuld, og fortæller nogle fantasihistorier om dyrene. Dagplejeren stiller spørgsmål ind til hans fortælling, som ind imellem får ham til at stoppe op, og man kan næsten se, at han allerede er videre i sin fortælling. Undervejs forsøger hun også at inddrage de andre børn, som virker meget optaget af det der foregår.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Børn lærer ved at bruge kroppen. Vi arbejder bevidst med at planlægge aktiviteter/leg som gentages, for på denne måde at skabe rum for at kroppen lærer at mestre. Eksempel at hoppe, rulle, gå på line, gå baglæns mv.

Børn er rustet forskelligt til at turde bruge sig selv. Derfor er dagplejens udgangspunkt at acceptere barnets eventuelle tilbageholdenhed. Dette ved, i barnets tempo, at udvise tilstedeværende ro og tillid til barnets kunnen, uden for meget fokus. Gå foran, ved selv at kravle op og ned ad bakken eksempelvis. De andre børn vil måske følge efter. Efter at have set denne aktivitet flere gange, vil det afventende barn følge trop, og sammen bestiger vi endnu et bjerg.

Det er vigtigt også her at følge barnets spor, da en tidligere dårlig oplevelse kan have sat sig i kroppen. Vigtigt at få kroppen indstillet til at blive fortrolig igen, ved at danne sig en ny og bedre erfaring.

Et barn der løber hvinene rundt om gyngestativet, får hurtigt tilkaldt sig opmærksomhed og de andre børn følger trop. Vi kan følge op på børnenes leg, ved at hoppe ind og følge trop, for igen at give legen en ny dimension, ved at hoppe ned fra den nærliggende træstub.

På denne måde kan legen gro, og nye udfoldelsesmuligheder blive iværksat.

At finde ud af hvad vi kan med vores kroppe, giver selvtillid til at turde mere og i troen på eget værd, blive mere robust.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

At få øje på naturen er en oplevelse i sig selv. Ved at lade barnet bevæge sig rundt i naturen, og tage udgangspunkt i det børnene får øje på som pinden, bladet, blomsten mv.

Eks.1 fra en dagplejers hverdag: Når vi færdes i naturen kan vi se og hører mange ting. Når vi kikker mellem stammerne kan vi måske få øje på hinanden og måske vi kan gemme os. Når den voksne ligger ord på oplevelsen, får den pludselig en betydning i forhold til den aktivitet barnet selv skaber. En tur i skoven på barnets initiativer, kan udvikles til en oplevelse/leg bestående af en masse læring, udvikling, trivsel og dannelse.

Eks.2 fra en dagplejers hverdag: Efteråret er over os, overalt hvor vi kommer, kan vi i morgenduggen se spindelvæv. "Hvad er det" spørger et barn?……" Her bor edderkopperne" måske at vi kan finde flere på vores vej. Når man sådan kikker efter edderkoppernes bosteder findes de jo overalt, i enhver busk, under bænken, i legehuset mv. Kan vi mon finde et spind med en edderkop i? Vi kikker efter det dagligt men det er svært. Vi kender sangen "Lille Peter edderkop".

Med en vandforstøver kan vi se edderkoppens spind og lave en overførsel på papir ved at drysse mel på og overfører det til sort karton.

At se og opleve, i børnenes perspektiv, ved at lade børnene vise os deres opmærksomhed og hjælpe dem med at sætte ord på. "Hov, stikker den...av". Børnene gentager bevægelsen, og vil hermed have de samme ord på, "Den stikker igen ....av". Måske vi skal gentage dette igen og igen. Måske er der et lille blad på den stikkende pind, og nu kan vi snakke om det. Denne oplevelse kan for barnet være en stor oplevelse.

Science handler om barnets tidlige indgange til det matematiske sprog. Ved barnets undersøgende tilgang i naturen skabes der rum for eksempelvis at få lagt ord på stor/lille, varm/kold, tung/let, over/under, vådt/tørt mv.

Eks. fra en dagplejers hverdag: Vi puster, kikker op og iagttager sæbeboblerne som vi har gjort det før. En ny opdagelse i forhold til, at boblerne i regnen falder mod plænen, og ligger som hele bobler rundt på det regnvåde græs. Regnen gør noget ved boblerne. Til en start tænkte vi, at boblerne måske sprang….. men det gjorde de ikke, for de ligger i stedet på græsset som små og store bobler. Det skal udnyttes….. I stedet for at bruge vores hænder som vi plejer, bruger vi nu vores fødder til at springe boblerne med. Alt imens vi hviner, om det nu var en stor eller lille boble vi trådte på. Vi kikker på boblerne og griner sammen. Vi finder nogle spande i sandkassen og begynder at fange boblerne. Den for børnene spontant opstået leg med bobler i spande forsætter og vi hopper rundt for at fange sæbebobler og træder på de der ligger på græsplænen. Hov, de forsvinder når vi træder på dem.

Oplevelsen i naturen handler ikke om at nå ud til en bestemt beliggenhed. Oplevelsen handler om nærvær og indlevelse i barnets interesse. Når børnene bliver hørt og set, og oplevelsen er positivt, så er det denne oplevelse der huskes. Med de mindste handler det om at blive tryg ved at begå sig i naturen, den gode oplevelse og hermed bliver interessen for naturen skabt.

Eks. fra en planlagt fælles aktivitet i dagplejen, fortalt af en dagplejer: Aktivitet i børnenes tempo som tager afsæt i børnenes interesser undervejs. Tre efterårsdage med gentagelser af samme aktiviteter.

På opdagelse i musenes verden.

-Finde tøj mus i træer, buske og ved huse. Når de er fundet så gemmer vi dem igen.

- Vi tegner små mussenæser på hinanden eller på os selv. Det er sjovt at se musen i spejlet.

-Hvad spiser musene ….vi kikker sammen på insekter, snegle, nødder og kogler, som er gemt i en lufttæt kasse.

-Herefter skal vi ud og finde musenes madkammer i den rigtige natur under træerne og i barken, på de træer der ligger i skovbunden.

-Vi kravler i musehuller (to runde tunneller er lagt på plænen til at krybe igennem)

-Vi slutter af med at synge en mussesang.

I opdagelserne følges børnenes initiativ.

Dagene i børneperspektiv.

Dag 1.

Mange nye sanselige indtryk. Hvad er det vi skal gøre? Er det lidt farligt? Tør jeg det?

Dag 2.

Vi nærmer os træet og børnene begynder straks at lede efter mus. ”Jeg vil gerne have en mussenæse i dag”. Modet og interessen skærpes i takt med det genkendelige.

Dag 3.

”Vi skal ud til Sally i dag” Jubiii genkendelsens glæde. Fællesoplevelsen og de små succeser bliver tydeligere.

Nu kan og tør vi.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Når det handler om at udtrykke sig kreativt og kulturelt er det vigtigt med fokus på processen.

Hvad er det vi vil have ud af en kreativ proces:

- Tilrettelægge aktiviteten, så vi undgår for mange forstyrrelser
- Det er barnets værk, og det er godt nok
- Det handler ikke om at producere, men fokus på oplevelsen
- Fordybelse, nærvær og læring
- Hvori består læringen af denne proces

At klæde sig ud:

At lade børnenes fantasi råde, en buschauffør kan eksempelvis godt have høje hæle og bjørneskindshue på, når det nu er det i udklædningskassen der er mest interessant og barnet føler sig som en buschauffør. Indblanding ved at give den for os rigtige rekvisit, kan blive en stopklods for barnets leg og fantasi.

På kulturelle ture:

Når vi tager på ture, planlægger vi i forhold til at bevæge os i børnehøjde ved eksempelvis at stille spørgsmålene:

Hvorfor tager vi på denne tur? Er den aldersvarende? Hvad ønsker vi med denne tur? Mv.

Eksempler fra dagplejernes hverdag:

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Som et nyere tiltag har vi valgt at bruge EVP- modellen (Evaluering og videns informeret praksis i Rudersdal kommunes dagtilbud) udviklet af Dagtilbudsområdet Rudersdal i samarbejde med konsulentvirksomheden Invea. Formålet er at blive klogere på praksis.

EVP- modellen belyser to metoder.

a. Postkortmetoden, til mindre og overskuelige indsatser.
b. EVP-modellen, evaluering af et projekt med en konkret afgrænsning.

Vi planlægger en gennemgang i brugen af Postkortmodellen på et fremtidigt aftenmøde.

I vores arbejde omkring brugen af reflekterende teams, har vi i dagplejen fået belyst hvor stor betydning den enkelte dagplejer har, i forhold til at dele egen praksisfortælling med kollegaen. At de udfordringer den enkelte dagplejer har, kan blive en styrke ved at dele det med andre. Hensigten er, at kollegaerne spørger ind til udfordringen på en nysgerrig og nærværende måde uden at komme med gode ideer. Ligeså har vi fået italesat, at erfaring ikke kan stå alene. At faglig viden og refleksion er nødvendig i arbejdet med børn. Når vi sparrer og reflekterer, får vi tilegnet en fælles faglig viden, der gør os fagligt stærkere og mere bevidste omkring vores pædagogik, og vores videndeling i det daglige. Når vi evaluerer forløbene har vi brug for at være bevidst om hvordan vi tilgår evaluering, i forhold til fællesoplevelsen.

Når vi vælger at arbejde videre med postkortmodellen, er det for at give et indblik og forståelse for, hvordan evaluering af indsatser fungerer og påvirker praksis. Når vi evaluerer, skaber vi et fælles fokus på det der fungerede, eller det der ikke fungerede. En større erfaringsudveksling og et større fagligt fællesskab.

1. Hvilke Mål forholder vi os til?
2. Hvilke data baserer vi vores viden på?
3. Hvad lykkedes vi med- og hvorfor?
4. Hvad gik mindre godt og hvorfor?
5. Hvordan vil vi bruge vores nye viden?

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan?

I dagplejen har vi i løbende fokus på børnenes leg og interaktion, og på hvordan dagplejerne positionerer sig i forhold til børnenes individuelle udviklingstrin. Vi vil tage udgangspunkt i, hvor dagplejerne har deres styrke. Pædagogen og dagplejeren er kontinuerligt nysgerrige på, hvor den enkelte dagplejer kan styrke sin positionering i børnenes leg. Eks. hvis en dagplejer er god til at igangsætte lege, hvor kan dagplejeren da med fordel blive bedre til at trække sig, for at give plads til at børnene tager initiativ. At dagplejeren bliver mere bevidst om sin egen positionering og på

denne måde får skabt rum til at se og møde børnene der hvor de er, i forhold til interesser og behov.

Det pædagogiske tilsyn

Det pædagogiske tilsyn samt den opfølgende tilsynsrapport foretages hvert andet år af Rudersdal Kommunes pædagogiske konsulenter.

I 2024 og 2025 arbejdes der med rammen for selve tilsynet, så dette målrettes og indeholder en afspejling af den pædagogiske praksis, fokusområder og lovmæssige krav.